

Vergaderjaar 2019–2020

21 501-31

**Raad voor de Werkgelegenheid, Sociaal Beleid,
Volksgezondheid en Consumentenzaken**

Nr. 573

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN
SPORT**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 augustus 2020

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister voor Medische Zorg en Sport, het verslag van de informele EU gezondheidsraad van 16 juli a.s. aan.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
H.M. de Jonge

Verslag informele EU gezondheidsraad, 16 juli 2020

Op 16 juli jl. heeft de informele EU gezondheidsraad plaatsgevonden via videoconferentie. De Ministers van VWS en voor MZS waren vanwege andere verplichtingen verhinderd om deel te nemen.

Beleidsdebat: geleerde lessen COVID-19 pandemie: versterking van ECDC

Het Duits voorzitterschap agendeerde een discussie over de geleerde lessen vanuit de COVID-19 pandemie, specifiek ten aanzien van het Europees Centrum voor Ziektebestrijding en Preventie (ECDC). Het voorzitterschap verzocht landen om in te gaan op hoe ECDC kan bijdragen aan de versterking van Europese paraatheid en crisismanagement. Daarbij legde het Duitse voorzitterschap ook de vraag op tafel of het ECDC en haar mandaat hier voldoende voor zijn toegerust.

Eurocommissaris Margaritis Schinas (Vice-President; Europese manier van leven) refereerde kort aan de op 15 juli jl. verschenen Commissiemededeling inzake «Kortetermijnparaatheid van de EU op gezondheidsgebied voor COVID-19-uitbraken». Het kabinet zal uw Kamer zoals te doen gebruikelijk op korte termijn over haar appreciatie hiervan informeren. Schinas riep lidstaten op om COVID-19 brandhaarden zoveel mogelijk regionaal/plaatselijk te adresseren met eventuele plaatselijke lockdown-maatregelen, teneinde de schade tot het economisch verkeer zoveel mogelijk te mitigeren. Eurocommissaris Stella Kyriakides (gezondheid) vulde aan dat er nu beter overzicht en inzicht is van het Covid-virus/pandemie. Dat sterkte haar in de inschatting dat de Europese Unie en lidstaten nu meer weerbaar zijn voor een onverhoopte tweede golf. Versterking van nationale zorgstelsels is van het grootste belang. Kyriakides geeft aan open te staan voor een debat over een groter Europees mandaat op het vlak van gezondheid.

Diverse lidstaten roepen net als Nederland op tot een bredere, intersectorale, en diepgaande evaluatie over het functioneren van de Europese Unie gedurende de COVID-19 crisis. Lidstaten zien deze evaluatie aanvullend op de Commissiemededeling inzake «Kortetermijnparaatheid van de EU op gezondheidsgebied voor COVID-19-uitbraken». Deze mededeling heeft immers als doel om lidstaten te ondersteunen in hun beleid ten aanzien van een tweede golf, maar is (nog) geen evaluatie naar het functioneren van de Europese Unie. Alle lidstaten gaven aan versterking van ECDC te steunen. Zij hechten hier aan vanwege de behoefte aan adequate en vergelijkbare epidemiologische informatie en risk assessments die als basis kunnen dienen voor de afweging over het nemen van maatregelen. Lidstaten zijn positief over het opstellen door ECDC van niet-bindende aanbevelingen. Nederland riep op tot een gemeenschappelijk afwegingskader met heldere signaalwaarden en monitoring. Dit zou de samenwerking en communicatie zowel pan-Europees als regionaal faciliteren. Het is hierbij van belang dat de Europese coördinatie- en crisisstructuren effectief en helder zijn. Voorts wilde een groot aantal lidstaten dat de ECDC ook informatie over derde landen verstrekt en een grotere mondiale rol gaat spelen, in samenwerking met de WHO. Goede samenwerking van ECDC met nationale publieke gezondheidsinstellingen is hierbij van groot belang. Daarnaast steunden lidstaten investeringen in innovatieve digitale oplossingen als contacttracersapps en een digitaal data platform. Ook was er bij enkele lidstaten steun voor het opstellen van een interregionaal Europees pandemieplan. Lidstaten gaven aan een nadere analyse en onderbouwing vanuit de Commissie graag tegemoet te zien hoe de behoeften van lidstaten ten aanzien van ECDC te accommoderen is en op basis hiervan de discussie over de toereikendheid van het mandaat te willen voeren. De

Europese Commissie geeft aan voornemens zijn dit nog voor het einde van het jaar uit te voeren.

Beleidsdebat: Leveringszekerheid geneesmiddelen in de Europese Unie

De Duitse Minister Jens Spahn lichtte toe dat de bestaande zorg over leveringszekerheid van geneesmiddelen door de ervaringen tijdens de COVID-19 pandemie meer dan ooit boven aan de agenda staat. Hij vroeg aandacht voor de invulling van mogelijke maatregelen op het vlak van leveringszekerheid van geneesmiddelen op zowel de korte als middel-lange termijn, als onderdeel van de aanstaande EU geneesmiddelenstrategie. Hij benadrukte hierbij vier aandachtspunten, te weten i) het vergroten van transparantie en informatie-uitwisseling op EU niveau, ii) het vergroten van de kwaliteit van werkzame stoffen, iii) diversificatie van waardeketens en iv) het creëren van financiële prikkels voor het behoud voor en verplaatsing naar de EU van productiefaciliteiten voor werkzame stoffen van geneesmiddelen.

Eurocommissaris Kyriakides erkende de noodzaak om met de zwaktes in de waardeketens van geneesmiddelen aan de slag te gaan, als onderdeel van de EU geneesmiddelenstrategie. De Commissie werkt aan een studie die hier meer inzicht in moet geven. Zij gaf nadrukkelijk aan de EU geneesmiddelenstrategie samen met lidstaten te willen vormgeven. Thema's die hier een plaats in krijgen liggen bijvoorbeeld op het vlak van het vergroten van Europese autonomie, het aanpassen van regelgeving en aandacht voor milieu en veiligheid.

Lidstaten erkennen dat de COVID-19 pandemie de kwetsbaarheden ten aanzien van leveringszekerheid van geneesmiddelen nog meer aan het licht heeft gebracht. Zij vroegen aandacht voor het feit dat de EU geneesmiddelenstrategie 2021–2025 zich moet richten op beschikbaarheid, betaalbaarheid en toegankelijkheid van geneesmiddelen. Een groep van 15 lidstaten steunde Nederland bij haar oproep aan de Europese Commissie om deze holistische strategie nadrukkelijk in gezamenlijkheid te ontwikkelen en zo concreet mogelijk te maken. Nederland zette deze visie ook uiteen in een gezamenlijk nonpaper met andere EER lidstaten en in haar eigen inbreng voor de consultatie aangaande de Routekaart voor de EU geneesmiddelenstrategie, die ik bijsluit voor uw informatie¹. Nederland benadrukte dat leveringszekerheid bereikt kan worden door diversificatie van waardeketens of het aanleggen van (ijzeren) voorraden, maar ook deels door het versterken van nationale en Europese productie. Ten aanzien van de EU geneesmiddelenstrategie vraagt Nederland om een holistische, concrete en op studies en analyse gebaseerde strategie, die in lijn is met andere EU beleidsthema's, zoals duurzaamheid, digitalisering, industriebeleid en het Herstelplan. Zij moet passen bij de wensen van de eindgebruiker, namelijk zorgprofessionals, patiënten en burgers. Enkele lidstaten riepen nadrukkelijk op om te investeren in het weer meer terughalen van de productie van (grondstoffen voor) geneesmiddelen naar het Europese continent, terwijl anderen daar wat meer aarzelend tegenover stonden en opriepen tot een goede analyse van zwakheden in mondiale waardeketens en het investeren hierin. Lidstaten spraken waardering uit voor Europese stuurgroep aangaande geneesmiddelentekorten in de context van COVID-19 die door het Europees Geneesmiddelen Agentschap (EMA) wordt georganiseerd en riepen op tot meer transparantie en communicatie over geneesmiddelentekorten. Enkele lidstaten, waaronder Nederland, maakten van de gelegenheid gebruik om de Europese Commissie te manen tot voortvarendheid

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

aangaande de onderhandelingen voor de inkoop en ontwikkeling van COVID-19 vaccins.

Informatiepunt: Digitalisering gezondheidszorg en EU health data space

Het Duitse voorzitterschap lichtte toe tijdens haar voorzitterschap zich in te willen zetten voor ontwikkeling van de EU health data space. Spahn is voornemens in december Raadsconclusies over dit thema aan de EU gezondheidsraad voor te leggen ter goedkeuring.

Informatiepunt: Wereldgezondheidsorganisatie

Spanje vraagt aandacht voor de terugtrekking van de Verenigde Staten uit de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) met ingang van de zomer van 2021.